

การเปิดเสรีด้านการลงทุนภายใต้ AEC

นโยบายการลงทุนที่เสรีและเปิดตลาดเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนให้อาเซียนเกิดการแข่งขันในการดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ และการลงทุนระหว่างกันในอาเซียน การเปิดเสรีการลงทุนใหม่และการนำผลกำไรกลับมาลงทุนใหม่ที่ยั่งยืน จะสนับสนุนและพัฒนาเศรษฐกิจของอาเซียน

ความร่วมมือด้านการลงทุนของอาเซียนกำลังดำเนินการอยู่ภายใต้กรอบความตกลงเขตการลงทุนของอาเซียน (AIA) เมื่อปี 1998 ในขณะที่การคุ้มครองการลงทุนอยู่ภายใต้ความตกลงที่แยกต่างหาก อาทิ ความตกลงด้านการส่งเสริมและการคุ้มครองการลงทุนของอาเซียน ปี 1987 หรือ ที่อ้างถึงโดยทั่วไปในชื่อความตกลงว่าด้วยการคุ้มครองการลงทุนของอาเซียน (IGA)

ภายใต้กรอบความตกลงเขตการลงทุนของอาเซียน ทุกอุตสาหกรรม (การผลิต เกษตร ประมง ป่าไม้ และเหมืองแร่ และบริการที่เกี่ยวข้องกับ 5 ภาค) จะเปิดเสรีและให้การปฏิบัติเยี่ยงคนชาติแก่นักลงทุนทั้งก่อนและหลังการลงทุน โดยมีข้อยกเว้นได้ตามรายการยกเว้นชั่วคราว (Temporary Exclusion List) และรายการอ่อนไหว (Sensitive List) ของประเทศสมาชิก รายการยกเว้นชั่วคราวจะต้องถูกยกเลิกภายในเวลาที่ตกลงกัน ในขณะที่รายการอ่อนไหวไม่มีกรอบเวลาในการยกเลิก แต่รายการดังกล่าวจะถูกทบทวนเป็นคราวๆ ไป

เพื่อสนับสนุนการรวมกลุ่มในภูมิภาคและการเป็นเขตการลงทุนที่แข่งขันได้ จะต้องทบทวนกรอบความตกลงเขตการลงทุนของอาเซียนและความตกลงด้านการส่งเสริมและการคุ้มครองการลงทุนของอาเซียน เพื่อให้มีความตกลงด้านการลงทุนเต็มรูปแบบ ซึ่งจะต้องมองไปข้างหน้า พร้อมกับปรับปรุงคุณลักษณะ บทบัญญัติและข้อผูกพันโดยคำนึงถึงแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ระหว่างประเทศ ซึ่งจะช่วยเพิ่มความมั่นใจต่อผู้ที่เข้ามาลงทุนในอาเซียน ความตกลงเขตการลงทุนอาเซียนเต็มรูปแบบ (ACIA) ซึ่งจะจัดทำขึ้นโดยอิงความตกลงเขตการลงทุนอาเซียน และความตกลงคุ้มครองการลงทุนของอาเซียนที่มีอยู่เดิม โดยครอบคลุมการดำเนินงานในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การคุ้มครองการลงทุน

ให้การส่งเสริมการคุ้มครองการลงทุนสำหรับนักลงทุนและการลงทุนที่จะอยู่ภายใต้ความตกลงเต็มรูปแบบ โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้ :

- 1) ส่งเสริมความร่วมมือด้านการลงทุน โดยกำหนดประเด็นต่างๆร่วมกัน ดังนี้
 - กลไกยุติข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนกับรัฐ (investor-state dispute mechanism)
 - การโอน (transfer) และการส่งคืน (repatriation) ทุน กำไร และเงินปันผล ฯลฯ¹
 - ขอบเขตการยึดทรัพย์ (expropriation) และการชดเชย (compensation) ที่โปร่งใส
 - ความคุ้มครองและความมั่นคงเต็มรูปแบบ ; และ
 - การชดเชยจากการเกิดจลาจล (strife)

2. การอำนวยความสะดวกและความร่วมมือ

¹ เนื่องจากรายการเหล่านี้เกี่ยวข้องกับกรณีการเคลื่อนย้ายเงินทุน จึงจะต้องดำเนินการตามหลักการของแนวทางการเคลื่อนย้ายเงินทุน ซึ่งระบุไว้ในส่วน A.4 การเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรีมากขึ้น โดยเฉพาะการยินยอมให้มีการเคลื่อนย้ายเงินทุนที่เสรียิ่งขึ้น

สร้างกฎระเบียบ กฎเกณฑ์ นโยบาย และขั้นตอนด้านการลงทุนที่มีความโปร่งใส มีความสอดคล้อง และสามารถทำนายได้ โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้ :

- 1) ปรับปรุงประสานนโยบายการลงทุน เพื่อบรรลุเป้าหมายการส่งเสริมอุตสาหกรรมและการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
- 2) ปรับปรุงขั้นตอนการขอรับการลงทุนและการขออนุญาต โดยการลดขั้นตอนและให้มีความเรียบง่าย
- 3) ส่งเสริมการเผยแพร่ข้อมูลด้านการลงทุน : กฎระเบียบ กฎเกณฑ์ นโยบายและขั้นตอนด้านการลงทุน รวมถึงจุดบริการลงทุนเดียวหรือสำนักงานส่งเสริมการลงทุน
- 4) ปรับปรุงฐานข้อมูลด้านการลงทุนในทุกรูปแบบ ซึ่งครอบคลุมด้านการค้าสินค้าและการค้าบริการเพื่ออำนวยความสะดวกในการกำหนดนโยบาย
- 5) ส่งเสริมการประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มากขึ้น
- 6) ท้าหรือกับภาคธุรกิจของอาเซียนเพื่ออำนวยความสะดวกการลงทุน และ
- 7) ระบุและดำเนินการเพื่อส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันในกรอบกว้างของอาเซียน (ASEAN-Wide) และการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจทวิภาคี

3. การส่งเสริมและการสร้างความรับรู้ในด้านการลงทุน

ส่งเสริมให้อาเซียนเป็นแหล่งรวมของการลงทุนและเครือข่ายการผลิต โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้:

- 1) สร้างสภาพแวดล้อมที่จำเป็น เพื่อส่งเสริมการลงทุนทุกรูปแบบ และสาขาใหม่ที่มีการเติบโตให้เข้ามายังอาเซียน
- 2) ส่งเสริมการลงทุนระหว่างกันในอาเซียน โดยเฉพาะจากอาเซียน 6 ไปยังกัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม
- 3) ส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และกิจการข้ามชาติ
- 4) ส่งเสริมการแก้กีดกันอุตสาหกรรมและเครือข่ายการผลิตระหว่างบริษัทข้ามชาติที่อยู่ในอาเซียน
- 5) ส่งเสริมคณะผู้แทนร่วมด้านการลงทุนที่เน้นการรวมกลุ่มของภูมิภาคและเครือข่ายการผลิต
- 6) ขยายประโยชน์จากความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียนอื่นๆ นอกเหนือจากความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (AICO) เพื่อกระตุ้นการรวมกลุ่มของภูมิภาคและเครือข่ายการผลิต และ
- 7) จัดตั้งเครือข่ายความตกลงทวิภาคีด้านการหลีกเลี่ยงภาษีซ้อนระหว่างอาเซียน

4. การเปิดเสรีการลงทุน

การเปิดเสรีอย่างก้าวหน้าเป็นลำดับด้านการลงทุนของประเทศสมาชิก เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการเปิดเสรีด้านการลงทุนในปี 2015 โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้ :

- 1) ขยายมาตรการไม่เลือกปฏิบัติรวมถึงการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติและการปฏิบัติเยี่ยงชาติที่ได้รับความอนุเคราะห์ที่ยังต่อนักลงทุนในอาเซียนด้วยข้อยกเว้นที่จำกัด ลด, ยกเลิกข้อยกเว้นนั้นๆ
- 2) ลด และยกเลิกข้อจำกัดในการเข้ามาลงทุนในสาขาสำคัญซึ่งครอบคลุมการค้าสินค้า และ
- 3) ลด และยกเลิกมาตรการจำกัดและอุปสรรคด้านการลงทุน รวมถึงข้อกำหนดผลการดำเนินงาน